

До підручника
С. Скворцової, О. Онопрієнко

МАТЕМАТИКА

Частина 1

РОБОЧИЙ ЗОШИТ

2
КЛАС

Харків
ТОВ «СИЦІЯ»
2020

УДК 51*к2(075.2)(076)
БЗ9

Сваденко для використання у загальноосвітніх навчальних закладах
комісії з педагогіки та методики початкового навчання
Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України
(Інст Інституту модернізації змісту освіти від 08.01.2020 р. № 22.1/12-Г-16)

АКТИВНІ ТАМ

ТМШОС ВІНЦОВОЇ

БЗ9 Безжоравина О. В.
Математика. 2 кл.: робочий зошит. У 2 ч. Ч. 1 /
О. В. Безжоравина. — Х.: СМЦІЯ, 2020. — 64 с.: іл.
ISBN 978-966-983-128-6.

УДК 51*к2(075.2)(076)

ISBN 978-617-7150-09-2
ISBN 978-966-983-128-6

© Безжоравина О. В., 2020
© ТОВ «СМЦІЯ», 2020

ПОВТОРЮЄМО НУМЕРАЦІЮ ЧИСЕЛ ПЕРШОЇ СОТНІ

1 Допоможи Ромчику: доповни натуральний ряд чисел. Впиши, де потрібно, пропущені числа.

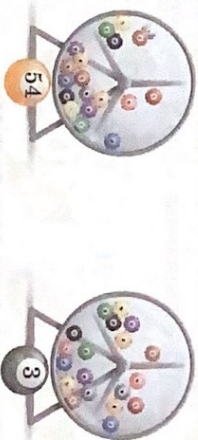

2 Заміни подані числа сумою розрядних доданків.

$18 =$	$+$	$24 =$	$+$	$43 =$
$66 =$	$+$	$91 =$	$+$	$79 =$

3 «Розклади» кульки з числами у відповідні ігрові барабани. Поясни свої міркування.

- 4 9 96 45 5 18 41 1 77

4 Разом з Лісією склади числа із цифр 2 і 8. Умова: цифри в числі не повторюються.

Умова: цифри в числі можуть повторюватися.

ПОРІВНЮЄМО ЧИСЛА

1 Ромчик і Ліса грають у математичне лото. Познач «✓» на кожній картці більше число. Запиши нерівності за допомогою знаків $>$, $<$.

2 Поміркуй, які числа можуть «ховатися» під аркушами. Запиши свої числа.

	$>$		$<$	
	$>$		$<$	

• Обведи нерівність, у якій лише один розв'язок.

3 Порівняй числа. Поясни свої міркування.

65	66	17	7	89	86
82	28	20	19	11	100

ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ЧИСЛА НА ОСНОВІ НУМЕРАЦІЇ

1 Обчисли вирази. Поясни свої міркування.

$67 + 1 =$		$48 - 40 =$	
$79 + 1 =$		$97 - 1 =$	
$50 + 30 =$		$60 - 30 =$	
$14 - 10 =$		$72 - 70 =$	

• Розфарбуй яблучка-відповіді із круглими числами червоним кольором, решту — жовтим.

Яких яблучок більше?

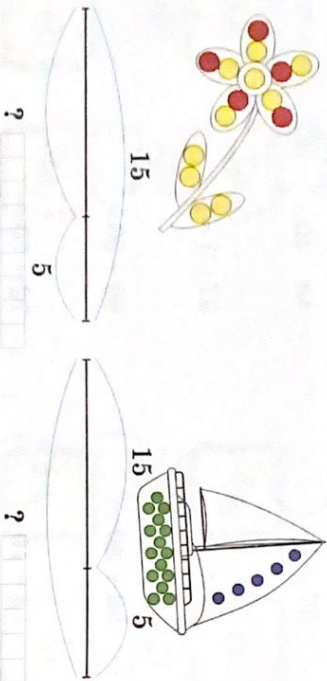
На скільки більше?

2 Діти назбирали опалого листя і сплели гірлянди. Обчисли ланцюжки і дізнайся, у кого залишилось більше листків.

	12	-2	$+30$	-10	$+9$	$+1$	$+50$
	31	-1	-20	$+60$	$+7$	-70	$+1$

УЗАГАЛЬНЮЄМО ЗНАННЯ ПРО АРИФМЕТИЧНІ ДІЇ ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ

1 Ромчик і Аліса зробили із кружечків аплікації і придумали до них задачі. Склади вираз за кожною схемою.

2 Обчисли суми. До кожної рівності на додавання запиши по дві рівності на віднімання.

$$24 + 30 =$$

$$54 + 21 =$$

$$69 + 1 =$$

3 «Залатай» серветки — заповни в таблицях порожні віконця. Розкажи, як знайти невідомі компоненти.

Доданок	79	15		40	
Доданок	1		30		8
Сума	16	36	40	28	

Зменшуване	85	29		74	
Від'ємник	80		2		7
Різниця	9	20	70	1	

6

УЗАГАЛЬНЮЄМО ПРИЙОМИ ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ В МЕЖАХ 10

1 Порівняй числа і впиши знаки, «сховані» під листками. Визнач, на скільки одне число більше або менше від другого.

2 Діти допомагали бабусі поливати її клумбу. Обчисли вирази. Розфарбуй квіти відповідно до позначок.

	$8 + 2 = \square$		$9 - 3 = \square$		$1 + 7 = \square$
	$10 - 6 = \square$		$7 - 1 = \square$		$5 + 3 = \square$
	$5 + 5 = \square$		$4 + 4 = \square$		$3 + 7 = \square$
	$4 + 4 = \square$		$4 + 4 = \square$		

— вирази на віднімання
— вирази зі значенням 10
— вирази зі значенням 8

7

ДОСЛІДЖУЄМО ЗАДАЧІ

1 Ромчик і Аліса досліджують задачу. Долучайся до них. Уста- нови відповідність за зразком: з'єднай стрілками.

Скільки рибок стало в акваріумі у Дмитрика?

Умова задачі

Запитання задачі

Короткий запис

Схема задачі

Відповідь

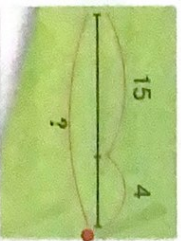
Розв'язання

Було — 15 р.
Приніс — 4 р.
Стало — ? р.

$$15 + 4 = 19 \text{ (р.)}$$

В акваріумі у Дмитрика стало 19 рибок.

В акваріумі у Дмитрика було 15 рибок. Тато подарував йому ще 4 рибки.

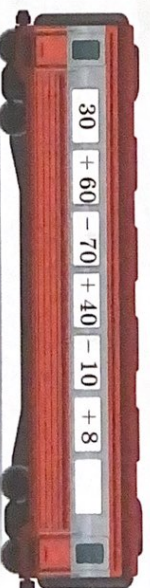
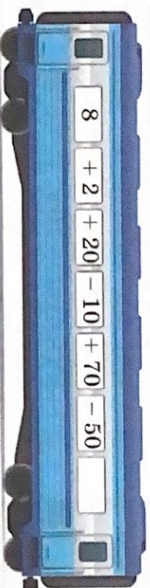

2 Розв'язи задачу усно. Склади до неї схему й короткий запис. У папці Аліси на планшети 6 мультфільмів, а в Ромчика — на 4 більше. Скільки мультфільмів у папці Ромчика?

ДОСЛІДЖУЄМО ЗАДАЧІ

1 Ромчик і Аліса разом з батьками чекають поїзда на залізничній станції. Послідовно виконай дії у віконцях вагонів, а в останньому віконці запиши результат.

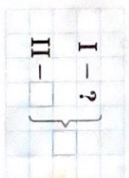
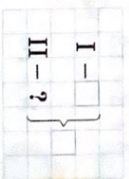
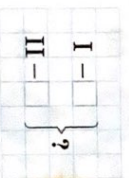
• Порівняй результати обчислень: яке із двох чисел більше? Зафарбуй «його» віконце жовтим кольором.

2 Склади задачі за коротким записом. З'єднай стрілкою короткий запис із відповідною схемою. Розв'язи задачі усно, а відповіді запиши в сонечках.

В Аліси — 4 наліпки
у Ромчика — 6 наліпок

— 3 д.
— ? д. } 90 фігур

Длини — 3 д.
Сосни — ? д. } 10 дерев

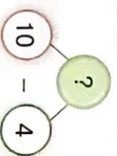
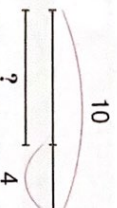
АНАЛІЗУЄМО ЗАДАЧУ

1 Ліса склала для Ромчика задачу. Розв'яжи її, скориставшись підказками.

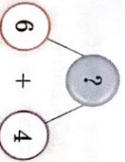
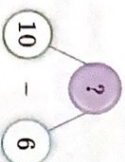

У першій коробці 10 бісквітних тістечок, а у другій — на 4 заварних тістечка менше, ніж бісквітних. Скільки у другій коробці заварних тістечок?

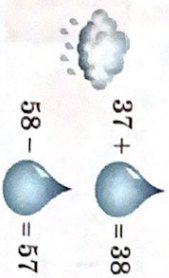
Бісквітні — 10 т.
Заварні — ?, на 4 т. менше

2 Скориставшись схемами аналізу, склади усно обернені задачі. Запиши їх розв'язання.

3 «Відкрий» числа, на які впади дощові краплинки. Поміркуй, як знайти невідомі компоненти. Запиши їх.

$$37 + \quad = 38$$

$$58 - \quad = 57$$

$$+ 3 = 43$$

$$- 3 = 70$$

$$90 - \quad = 50$$

$$40 + \quad = 60$$

10

ДОСЛІДЖУЄМО ЗАДАЧІ

1 Ромчик і Ліса досліджують задачі із двома запитаннями. Прочитай задачу, розбій її на дві. Підкресли умову й запитання першої задачі червоним кольором, а другої — синім.

В осередку відпочинку було 7 наборів «Лего» і 3 набори математичного лото. Купили ще 3 набори «Лего» й 4 набори лото.

Скільки стало наборів «Лего»? А наборів математичного лото?

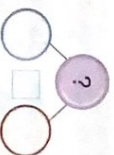
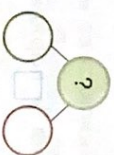
- Запиши розв'язання однієї задачі.

Розв'язання

Відповідь:

2 Доповни схеми аналізу задач із завдання 1. Прокоментуй їх.

3 «Посади» квітки зі знаками «+» і «-» так, щоб одержати правильні рівності.

$$35 \quad 5 \quad 10 = 20 \quad 100 \quad 20 \quad 30 = 50$$

$$35 \quad 5 \quad 10 = 40 \quad 87 \quad 80 \quad 7 = 0$$

$$35 \quad 5 \quad 10 = 50 \quad 74 \quad 6 \quad 50 = 30$$

11

ДОСЛІДЖУЄМО МАТЕМАТИЧНІ РІВНОСТІ Й НЕРІВНОСТІ

1 Допоможи Ромчику й Алісі порівняти вирази.

$27 + 8$ $30 + 8$
 $45 - 5$ $45 + 5$
 $16 - 4$ $16 - 3$

$10 - 2$ $10 - 3$
 $20 + 10$ $70 - 10$
 $6 + 5$ $5 + 6$

2 Знайди на «математичних будиночках» (завдання 1) нерівності, у яких більшою є сума чисел. Зафарбуй віконечка біля них жовтим кольором.

3 Обчисли вирази. Запиши їх значення у порядку зростання. Прочитай слово.

$13 - 10 + 7 =$ ☐	Р	$70 + 5 - 1 =$ ☐	Б
$50 - 20 + 8 =$ ☐	В	$38 - 30 + 4 =$ ☐	І
$68 - 8 - 10 =$ ☐	І	$75 + 5 - 10 =$ ☐	Т
$69 + 1 - 30 =$ ☐	Н	$57 - 7 + 2 =$ ☐	С

--	--	--	--	--	--	--	--

12

ПОВТОРЮЄМО ГЕОМЕТРИЧНІ ФІГУРИ; ВЕЛИЧИННИ

1 Вимірай і запиши довжини олівців. Познач «✓» найдовший із них.

\square см
 \square см
 \square см

2 Допоможи Алісі розкласти олівці в порядку спадання їх довжини. Запиши величини.

- 1) 2) 3) 4)

3 Рухаючись за стрілками, разом з дітьми «пробіжи» доріжками обчислень. Перевір результати.

$+3$ -20 $+10$ $+0$ -30
 47 -7 $+30$ $+20$ -80 -6
 -7 $+$

13

ДОДАЄМО І ВІДНИМАЄМО ЧИСЛА В МЕЖАХ 100

1 Обчисли значення виразів.

$34 + 3 =$	$48 - 20 =$	$34 + 30 =$
$76 - 50 =$	$84 - 3 =$	$76 - 5 =$
$21 + 6 =$	$48 - 2 =$	$21 + 60 =$
$41 + 3 =$	$84 - 30 =$	$41 + 30 =$

2 Знайди значення виразів. Прокоментуй обчислення.

$57 + 30 =$	$57 + 3 =$	$97 - 60 =$
$57 + 3 =$	$97 - 6 =$	$97 - 6 =$

14

ДОДАЄМО І ВІДНИМАЄМО ДВОЦИФРОВІ ЧИСЛА ПОРЯДЯНО

1 Обчисли вирази. Розфарбуй листки з однаковими значеннями одним кольором. Познач «✓» листок, у якого немає пари.

$32 + 41 =$	$20 + 22 =$	$33 + 21 =$	$59 - 17 =$
$65 - 11 =$	$76 - 32 =$	$96 - 23 =$	

2 Запиши числа у вигляді суми розрядних доданків.

$58 = \square + \square$	$94 = \square + \square$
$19 = \square + \square$	$37 = \square + \square$

3 Аліса склала умову задачі. Запиши запитання, які треба поставити, щоб задача розв'язувалася за допомогою записаних виразів.

На полиці квіткового магазину стояло 18 кактусів і 13 фіалок. Продали 8 кактусів і 3 фіалки.

$18 - 8$	
$18 + 13$	
$8 - 3$	

15

ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ЧИСЛА ПОРЯЗЯДНО

1 «Спустися» сходами. Обчисли значення виразів. Розшифруй слово і дізнайся, як бабуся назвала свого внука Ромчика.

96 - 63 = I

42 + 24 = H

16 + 41 = П

87 - 61 = К

35 + 13 = О

79 - 25 = Ч

48 - 17 = И

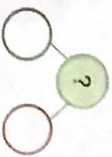
56 + 32 = М

57 48 88 33 54 66 31 26

2 Розв'язки задачу.

Бабуся зварила для онуків 12 банок чорничного варення, а сунічного — на 3 банки більше, ніж чорничного. Скільки банок сунічного варення зварила бабуся?

Розв'язання

Відповідь:

16

ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ДВОЦИФРОВІ ЧИСЛА ЧАСТИНАМИ

1 Знайди значення виразів. Прокоментуй обчислення за схемами.

87 - 52 =

34 + 25 =

55 - 13 =

46 - 15 =

72 + 14 =

23 + 26 =

62 + 27 =

2 Розв'язки задачу.

У шкільній їдальні на сніданок приготували 87 порцій сирників. Скільки порцій сирників залишилося після того, як поснідало 64 першокласники?

17

ПОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ДВОЦИФРОВІ ЧИСЛА РІЗНИМИ СПОСОБАМИ

1 Поясни обчислення Ромчика за схемами. Знайди значення виразів.

$$\begin{array}{r} 43 + 24 = \\ \square \quad \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 87 - 63 = \\ \square \quad \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 67 + 12 = \\ \square \quad \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 59 - 27 = \\ \square \quad \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 35 + 33 = \\ \square \quad \square \end{array}$$

2 Прочитай задачі. Поясни Алісі, чим вони різняться. Склади до задач схеми.

Зранку в овочевому відділі супермаркету було 75 пакетів моркви. Скільки пакетів моркви залишилося у відділі після того, як 32 пакети купили?

Зранку в овочевому відділі супермаркету було 75 пакетів моркви. Скільки пакетів моркви стало після того, як до відділу привезли ще 32 пакети?

• Розв'яжи задачі усно.

18

ПОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ЧИСЛА РІЗНИМИ СПОСОБАМИ

1 Для аплікації Аліса вибрала стрічки з тими виразами, значення яких більші за 50. Обчисли. Розфарбуй стрічки, вибрані Алісою, зеленим кольором.

$$68 - 42 = \square$$

$$85 - 72 = \square$$

$$45 + 10 = \square$$

$$18 + 21 = \square$$

$$74 + 15 = \square$$

$$67 + 20 = \square$$

$$37 + 40 = \square$$

$$68 - 17 = \square$$

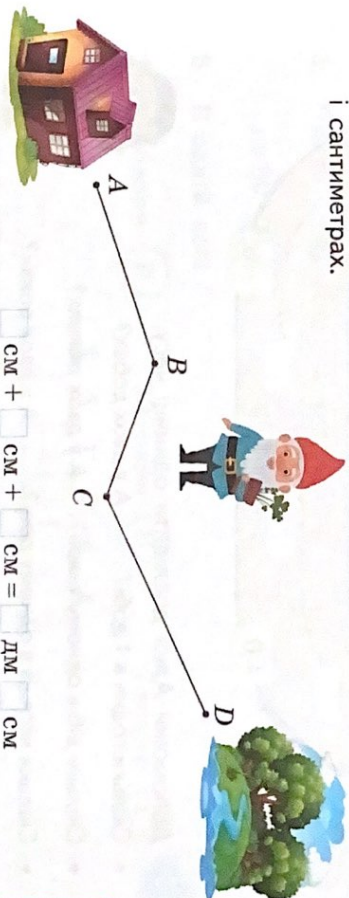
$$49 - 18 = \square$$

$$30 + 45 = \square$$

$$75 - 30 = \square$$

$$56 - 4 = \square$$

2 Діти придумали казкову історію про гномів. Вимірй довжину доріжки від будиночка до лісу. Відповідь залиши в дециметрах і сантиметрах.

\square см + \square см + \square см = \square дм \square см

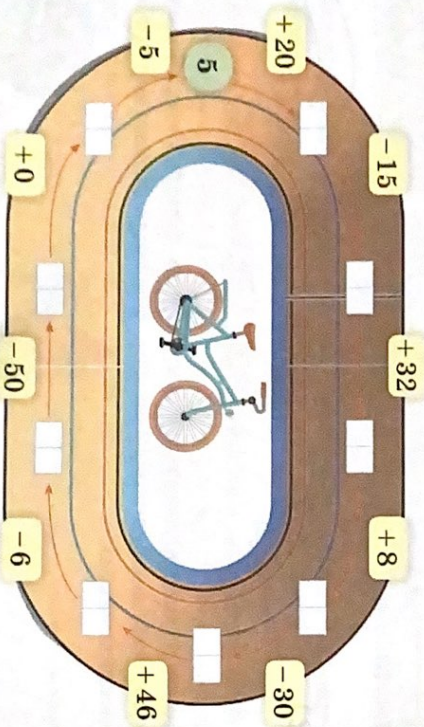
19

Вивчаємо одиниці часу: ДОБА, ТИЖДЕНЬ, МІСЯЦЬ, РІК

1 Склади схему і розв'яжи задачу.

У жовтні 30 днів. Із них 10 днів було похмуро. Скільки в жовтні видалося сонячних днів?

2 «Подолай» велотрасу разом із Ромчиком. Виконай ланцюжок обчислень.

3 Допоможи Алісі дослідити одиниці часу.

- Скільки годин в 1 добі? А у двох добах?
- Скільки днів в одному тижні? А у двох тижнях?
- Скільки місяців в одному році? А у двох роках?

20

Перевіряємо свої досягнення

Вибери букви, якими позначено правильні відповіді. Склади із цих букв слово.

1. Двоцифрові числа записано в рядку
16, 28, 59 (З) 11, 7, 9 (О) 1, 2, 8 (Я)

2. Найбільше значення має вираз

60 - 20 + 15 = (Е) 68 - 23 - 10 = (Ю) 97 - 7 - 20 = (Д)

3. На екскурсію до екопарку поїхало 69 школярів. Із них 34 дівчинки, решта — хлопчики. Скільки хлопчиків поїхало на екскурсію?

36 (Х) 35 (Р) 34 (Н)

4. У записі 94 60 + 32 має бути знак

= (Н) < (К) > (Я)

5. Число 48 більше від числа 32

на 80 (Я) на 78 (С) на 16 (О)

6. В одній добі

24 години (Р) 30 годин (В) 7 годин (Г)

3 5 1 6 4 2

--	--	--	--	--	--

- Назви розряди числа 46.

21

ЗНАЙОМИМОСЯ З МАТЕМАТИЧНИМИ ВИРАЗАМИ, ЩО МІСТЯТЬ ДУЖККИ

1 Познач порядок дій. Виконай дії в зазначеному порядку.

$$(85 - 43) + 16 = \square$$

$$(36 + 13) - 25 = \square$$

$$98 - (24 + 12) = \square$$

$$99 - (60 - 10) = \square$$

2 Ромчик і Аліса грають у математичну гру — складають вирази. Запиши вирази та обчисли їх значення.

До числа 15 додати різницю чисел 35 і 20.

Від суми чисел 40 і 30 відняти число 5.

До числа 18 додати різницю чисел 88 і 8.

Від суми 45 і 5 відняти 40.

3 «Засели» будиночки відповідними числами.

84	49	38	54	96
51	18	14	14	32
13	35	27	22	41
27	10	78	67	
	14	23	41	
		52	54	

ВИЗНАЧАЄМО ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ДІЙ У ВИРАЗАХ

1 «Увімкни» літараки. Виконай обчислення, поясни порядок дій.

15 +

$$(30 + 2) = \square$$

$$(40 + 10) = \square$$

$$(54 - 14) = \square$$

68 -

$$(10 + 40) = \square$$

$$(20 + 8) = \square$$

$$(79 - 29) = \square$$

2 «Збери» опалі листки. Заповни віконця відповідними числами.

Зменшуване	18	24	40	76	15	51
Від'ємник				4	12	50
Різниця	8	12	32	20	40	30
				15		17

• Доповни речення.

Щоб знайти невідоме зменшуване, треба

Щоб знайти невідомий від'ємник, треба

3 Прочитай задачу, придумай Алісою. Зафарбуй картку з виразом-розв'язанням.

У музичній школі 25 учнів. Із них 14 дітей вчиться грати на фортепіано, решта — на скрипці. Скільки дітей вчиться грати на скрипці?

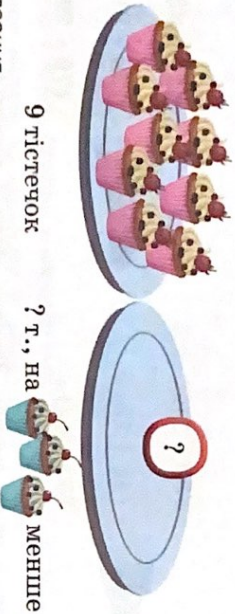
$$25 - 14$$

$$25 + 14$$

СКЛАДАЄМО ЗАДАЧІ

- 1 Склади задачу за малюнком. Доповни схему. Розв'язки задачу.

9 тістечок

? т., на менше

Розв'язання

Відповідь:

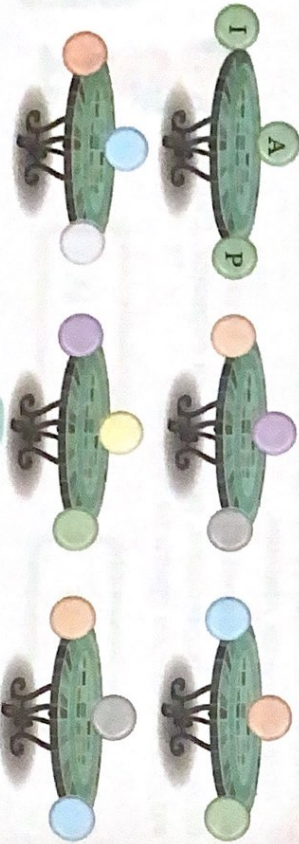
- 2 Усно склади задачу, обернену до задачі в завданні 1. Розв'язки її.

Розв'язання

Відповідь:

- 3 У гості до Ромчика й Аліси завітала сестра Гринка. У якій послідовності можна розсадити дітей за столом? Запиши всі можливі варіанти, користуючись зразком.

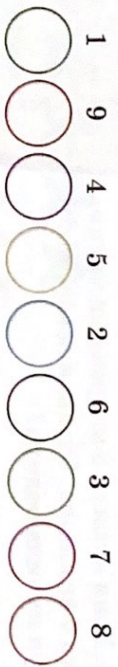
Г — Гринка
А — Аліса
Р — Рома

24

ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ЧИСЛА ЧАСТИНАМИ

- 1 Дізнайся код і «відчини» сейф. Упиши відповідні числа. Доповни до 10:

- 2 Обчисли вирази, доповни схеми. Прокоментуй обчислення.

$$8 + 3 = (8 + \square) + \square = \square + \square = \square$$

$$13 - 5 = (13 - \square) - \square = \square - \square = \square$$

- 3 Візьми участь у математичній естафеті. Обчисли кругові вирази. Підказка: почни із «квітки». Значення попереднього виразу є початком наступного.

$$24 + 40 = \square$$

$$52 + 14 = \square$$

$$20 + 4 = \square$$

$$10 + 63 = \square$$

$$32 - 12 = \square$$

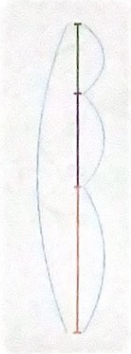
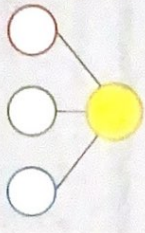
$$21 - 11 = \square$$

$$66 - 45 = \square$$

25

ДОСЛІДЖУЄМО ЗАДАЧІ НА ЗНАХОДЖЕННЯ СУМИ ТРЬОХ ДОДАНКІВ

- 1 Доповни схеми. Розв'яжи задачу.
Ромчик і Аліса разом з батьками ходили в магазин. Вони купили 3 кг гречаної крупи, 4 кг рису та 6 кг пшона. Скільки всього кілограмів круп купила родина?

Купити
1) гречка
2) рис
3) пшона

Розв'язання

Відповідь:

- 2 Прокоментуй розв'язування. Обчисли значення виразів.

$$7 + 6 = \square$$

$$3 + 3 = \square$$

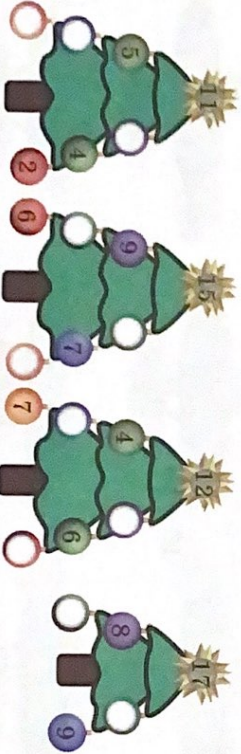
$$8 + 4 = \square$$

$$14 - 5 = \square$$

$$4 + 1 = \square$$

$$13 - 6 = \square$$

- 3 Впиши відповідні числа.

26

ДОСЛІДЖУЄМО ЗАДАЧІ НА ЗНАХОДЖЕННЯ ТРЕТЬОГО ЧИСЛА ЗА СУМОЮ ДВОХ ЧИСЕЛ

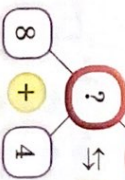
- 1 Домалой стільки ж предметів. Скільки стало предметів у кожному рядку? Запиши.

- 2 Розв'яжи задачу за схемою.

На конкурс «Космічна мандрівка» подано 8 малюнків планет, 4 малюнки ракет, а малюнків сузір'їв стільки, скільки планет і ракет разом. Скільки малюнків сузір'їв подано на конкурс?

П. — 8 мал.
Р. — 4 мал.
? }

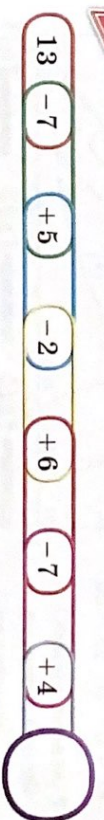

стільки ж

Розв'язання

Відповідь:

- 3 Обчисли ланцюжок.

27

ДОДАЄМО СУМУ ДО ЧИСЛА. ВІДНІМАЄМО СУМУ ВІД ЧИСЛА

1 **Д**оповни схему. Розв'яжи задачу.

Для фірми купили 30 комп'ютерів, 7 ноутбуків, а планшетів стільки, скільки комп'ютерів і ноутбуків разом. Скільки планшетів купили для фірми?

2 **О**бчисли, виконуючи додавання суми до числа; віднімання суми від числа.

$$6 + 9 = 6 + (\square + \square) = \square$$

$$17 - 8 = 17 - (\square + \square) = \square$$

$$8 + 4 = 8 + (\square + \square) = \square$$

$$13 - 5 = 13 - (\square + \square) = \square$$

28

ВИКОРИСТОВУЄМО ПЕРЕСТАВНИЙ ЗАКОН ДОДАВАННЯ

1 **О**бчисли вирази, використовуючи переставний закон додавання.

$$4 + 8 = \square + \square = \square$$

$$3 + 9 = \square + \square = \square$$

$$5 + 8 = \square + \square = \square$$

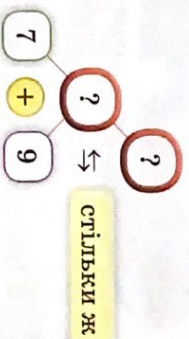
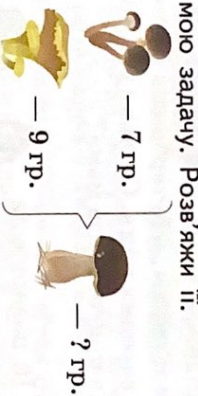
$$6 + 7 = \square + \square = \square$$

$$2 + 9 = \square + \square = \square$$

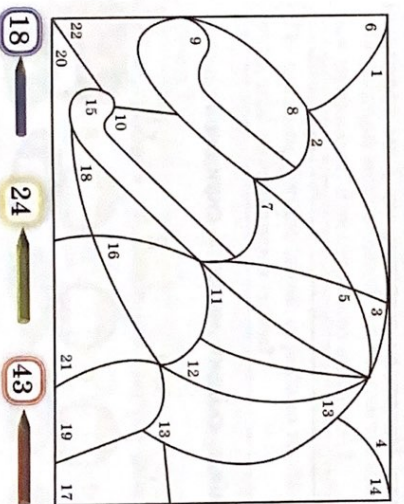
$$7 + 9 = \square + \square = \square$$

2 **У** вихідні Ромчик і Аліса разом з батьками ходили по гриби.

Діти знайшли в лісі грибку галлявину. Склади за поданою схемою задачу. Розв'яжи її.

3 **Що** Ромчик брав на прогулянку? Розфарбуй малюнок відповідно до позначок.

8 + 10	1	18 + 6	12
24 + 0	2	99 - 56	13
20 + 4	3	15 + 3	14
10 + 8	4	12 + 12	15
20 + 23	5	40 - 22	16
20 - 2	6	14 + 4	17
23 + 20	7	3 + 15	18
18 + 0	8	19 - 1	19
11 + 7	9	4 + 14	20
17 + 1	10	9 + 9	21
55 - 31	11	0 + 18	22

• Обведи вирази, у яких діє переставний закон додавання.

Розділ 2

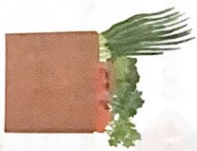
Додаємо і віднімаємо числа з переходом через десяток у межах 20

29

РОЗВ'ЯЗУЄМО ЗАДАЧІ ІЗ ЗАЙВИМИ ЧИСЛОВИМИ ДАНИМИ

- 1 Допоможи Алісі знайти в задачах зайві числові дані. Підкресли їх. Зміни запитання так, щоб ці дані не були зайвими. Запиши запитання.

На ринку купили 8 кг моркви, 3 кг капуста та 5 кг яблук. Скільки всього кілограмів овочів купили на ринку?

На сніданок мама приготувала 4 бутерброди із сиром, 6 бутербродів із ковбасою та 3 варених яйця. Скільки всього бутербродів приготувала мама?

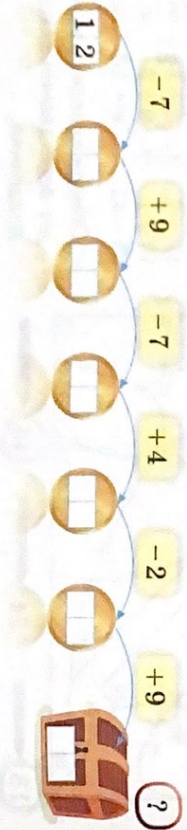
В Іринки було 4 наліпки. Їй подарували 5 наліпок із квітами та 6 наліпок з мегеликами. Скільки всього наліпок подарували Іринці?

- 2 Виміряй довжину відрізка. Накресли відрізок, на 3 см коротший від даного.

- 3 «Збери» монети і дізнайся, скільки монет у скриньці.

30

ДОСЛІДЖУЄМО ТАБЛИЦІ ДОДАВАННЯ ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 20

- 1 Діти склали з деталей ЛЕГО таблицю додавання. Деякі числа стерлися. Віднови їх.

$9 + 2 = 11$	$9 + 3 =$	$9 + \square = 13$	$\square + 5 = 14$
$7 + \square = 11$	$8 + \square = 12$	$8 + 5 = 13$	$8 + \square = 14$
$6 + 5 = 11$	$\square + 6 = 12$	$\square + 6 = 13$	$7 + 7 =$
$9 + 6 = 15$	$\square + 7 = 16$	$9 + 8 =$	$9 + \square = 18$
$8 + \square = 15$	$8 + \square = 16$		

- 2 Прочитай умову задачі. До кожного запитання добери вираз-розв'язання і з'єднай їх лінією. Обчисли вирази.

В ігровому містечку 8 дітей стрибаги на батуті, 7 — грали повітряними кульками, 5 — спускалися з гірок.

Скільки всього дітей стрибаго на батуті та спускалося з гірок?

$$7 + 5 = \square$$

Скільки всього дітей граго повітряними кульками та спускалося з гірок?

$$8 + 7 + 5 = \square$$

На скільки менше дітей граго повітряними кульками, ніж стрибаго на батуті?

$$8 + 5 = \square$$

На скільки більше дітей стрибаго на батуті, ніж спускалося з гірок?

$$8 - 7 = \square$$

Скільки всього дітей було в ігровому містечку?

$$8 - 5 = \square$$

- 3 «Стрибай» по камінцях, записуючи результати обчислень.

31

ВІДНІМАЄМО ЧИСЛА НА ОСНОВІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ

1 Допиши по три вирази: один — на додавання, два — на віднімання.

$7 + 4 = 11$	$5 + 8 = 13$	$6 + 7 = 13$
$6 + 5 = 11$	$4 + 8 = 12$	$9 + 5 = 14$

2 Знайди значення виразів. Закінчи міркування.

$14 - 5 = \square$, оскільки $\square + 5 = 14$
 $12 - 7 = \square$, оскільки $\square + 7 = 12$
 $11 - 2 = \square$, оскільки $\square + 2 = 11$

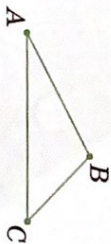
3 Розв'яжи задачу. Підкресли зайві дані.

Для оформлення вітрини магазину купили 15 електричних гірлянд. На вікнах розвісили 6 гірлянд, на дверях — 5. Скільки гірлянд вже розвісили в магазині?

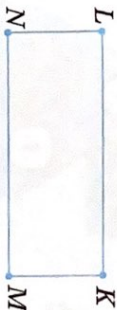
32

ОБЧИСЛЮЄМО ПЕРИМЕТР МНОГОКУТНИКА

1 Допоможи дітям виміряти довжини сторін многокутників. Доповни рівності числами.

\square см + \square см + \square см = \square см

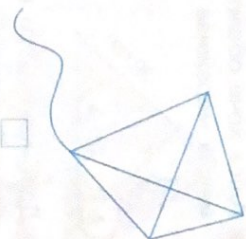
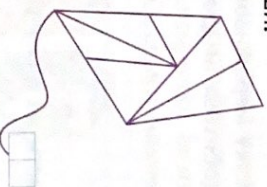
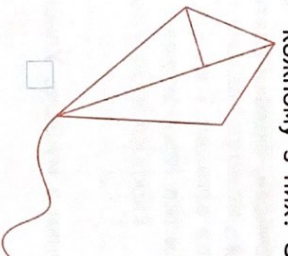

\square см + \square см + \square см + \square см = \square см

• Як називають суму довжин сторін многокутника? Впиши у клітинки.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2 Діти зробили з паперу повітряних зміїв. Скільки трикутників у кожному з них? Запиши.

3 Знайди значення різниць.

$15 - 7 =$	$13 - 6 =$	$17 - 8 =$
$18 - 9 =$	$14 - 5 =$	$12 - 9 =$

33

ДОСЛІДЖУЄМО ЗАДАЧІ, У ЯКИХ БРАКУЄ ЧИСЛОВИХ ДАНИХ

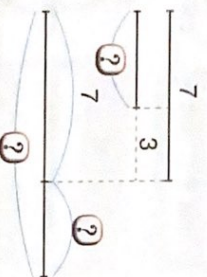
1 Склади й розв'яжи задачу за схемами та коротким записом.

Кактуси — 7 кв.

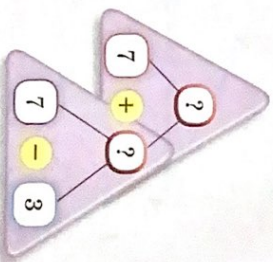
Фіалки — ?, на 3 кв. менше

?

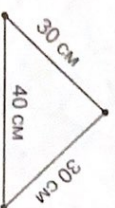

Розв'язання

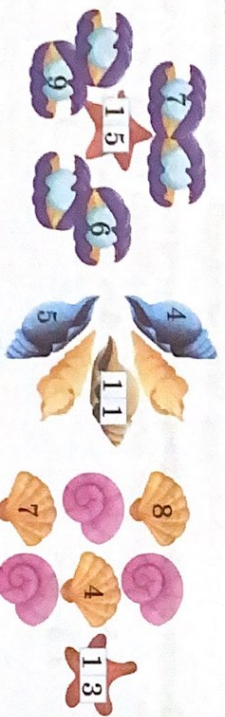
Відповідь: _____

2 Аліса хоче обшити хустку мереживом. Обчисли, скільки сантиметрів мережива знадобиться їй для цього.

3 Допоможи дітям викласти на піску візерунки з мушель. Упиши відповідні числа.

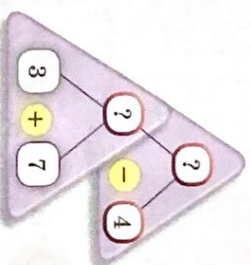
34

ДОСЛІДЖУЄМО ДВІ ПОСЛІДОВНІ ЗАДАЧІ

1 Обчисли вирази. Дізнайся, із якого пакету який подарунок. З'єднай лініями.

2 Розв'яжи задачу, скориставшись схемою аналізу.

Для святкування дня народження Ромчика купили 3 пакети яблучного соку та 7 пакетів апельсинового. Із них 4 пакети гості випили. Скільки пакетів соку залишилося?

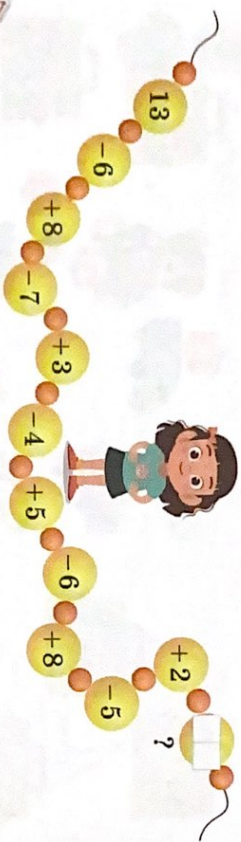
Розв'язання

Відповідь: _____

35

ДОСЛІДЖУЄМО ТАБЛИЦІ ВІДНІМАННЯ ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 20

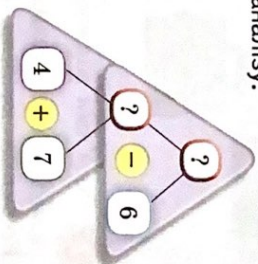
1 Із намистин Ліса збирала намисто. Виконай обчислення. Яке число вийшло в останній намистині?

2 Розв'язки задачу, скориставшись схемою аналізу.

На полиці магазину стояло 4 літаки і 7 дронів. Згодом 6 іграшок купили. Скільки іграшок залишилося на полиці?

Розв'язання

Відповідь:

3 Із трьох стрічок вибери ту, на якій вираз має найбільше значення. Розфарбуй її на свій смак.

$$17 - (15 - 6) + 2 = \square$$

$$(53 + 12) - (8 + 3) = \square$$

$$46 - (8 + 4) = \square$$

36

ЗНАЙОМИМОСЯ ІЗ ВИРАЗАМИ ЗІ ЗМІННОЮ

1 Віднови записи. Знайди значення виразів зі змінною.

Якщо $a = 5$, то $7 + a = 7 + \square = \square$

Якщо $a = 7$, то $7 + a = 7 + \square = \square$

Якщо $b = 5$, то $11 - b = 11 - \square = \square$

Якщо $b = 7$, то $11 - b = 11 - \square = \square$

2 Заміни змінну одним із числових даних (на вибір). Розв'язки задачу.

На сніданок мама підсмажила 14 млинців. Декілька з них вона змастила сметаною. Скільки млинців мама змастила сметаною, якщо залишилося b незмащених млинців?

5

7

9

Розв'язання

Відповідь:

3 Вимірй довжину і ширину рушника. Обчисли його периметр.

Відповідь:

37

ДОСЛІДЖУЄМО ЗАДАЧІ З ДВОМА ЗАПИТАННЯМИ

1 Запиши номери кульок лото, які випали в нижньому ряду.

Значення змінної a

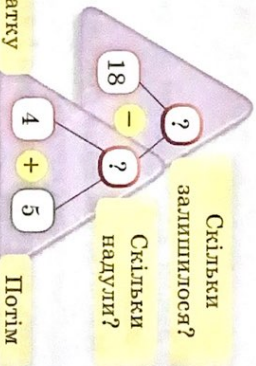

Значення виразу зі змінною $a + 6$

2 Розв'яжи задачу.

У пакеті було 18 повітряних кульок. Спочатку надули 5 кульок, потім ще 4. Скільки всього кульок надули? Скільки кульок залишилося у пакеті?

Відповідь:

Розв'язання

3 Для приготування салату вибери стиглі банани — біля них вирази, значення яких більші за 15. За допомогою ліній «поклади» вибрані банани в посуд.

$(11 - 4) + (12 - 3) =$ $6 + 7 - (12 - 6) + 4 =$ $19 - (17 - 8) + 3 =$ $18 - 9 + 4 + (11 - 7) =$

ДОСЛІДЖУЄМО ЗАЛЕЖНІСТЬ СУМИ І РІЗНИЦІ ВІД ЗМІНИ ОДНОГО З КОМПОНЕНТІВ

1 Віднови записи. Знайди значення виразів зі змінною.

Якщо $c = 4$, то $\square + 7 = \square$

Якщо $c = 7$, то $\square + 7 = \square$

Якщо $n = 13$, то $13 - 8 = \square$

Якщо $n = 16$, то $16 - 8 = \square$

2 Допоможи Алісі сформулювати висновок до завдання 1.

Якщо збільшується один із доданків, то на стільки ж \square \square і сума.

Якщо збільшується зменшуване, то на стільки ж \square \square і різниця.

3 Обчисли. Розшифруй запис. Розкажи, як зміна компонента впливає на результат.

$12 - 7 = \square \rightarrow$ і
 $+ 2 \downarrow$
 $12 - 9 = \square \rightarrow$ й

$14 - 5 = \square \rightarrow$ п
 $+ 3 \downarrow$
 $14 - 8 = \square \rightarrow$ к

$5 + 8 = \square \rightarrow$ о
 $+ 2 \downarrow$
 $7 + 8 = \square \rightarrow$ м

$5 + 7 = \square \rightarrow$ у
 $+ 2 \downarrow$
 $5 + 9 = \square \rightarrow$ р

9 13 15 5 14 6 12 3 \square !

ДОСЛІДЖУЄМО ЗАЛЕЖНІСТЬ РЕЗУЛЬТАТУ АРИФМЕТИЧНОЇ ДІЇ ВІД ЗМІНИ ЇЇ КОМПОНЕНТА

1 Ромчик і Аліса побували на лєтовищі і придумали про це задачу. Розв'язи її.

На лєтовищі стояло 7 пасажирських літаків і 9 вантажних. Із них 8 літаків злетіло. Скільки літаків залишилось на лєтовищі?

Розв'язання

Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2 Які числа закриті хмарами? Знайди невідомі компоненти.

Доданок	4		6		9	2		9	7
Доданок	8	3		5	6		9	7	
Сума		11	12	14	15	18		12	16

3 Скориставшись залежністю результату від зміни компонента, обчисли вирази. Прокomentуй обчислення.

$8 + 3 = \square$	$6 + \square = 15$
$8 + 5 = \square$	$8 + \square = 15$
$8 + 7 = \square$	$10 + \square = 15$

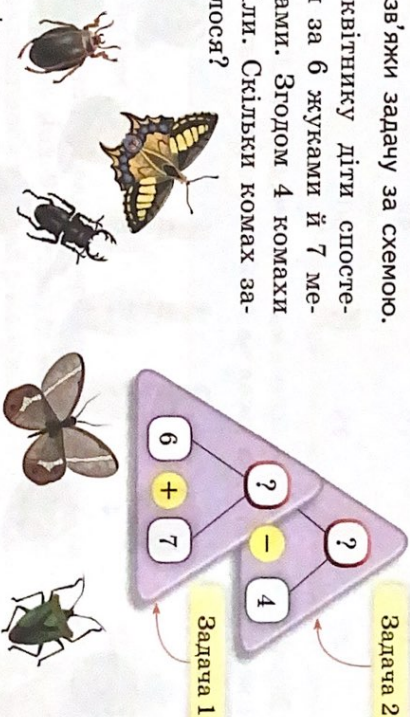
ПОРІВНУЄМО МАТЕМАТИЧНІ ВИРАЗИ

1 Скориставшись залежністю результату від зміни компонента, порівняй вирази без обчислень.

$7 + 6$	$6 + 9$	$12 - 5$	$12 - 9$
$15 - 7$	$15 - 6$	$16 - 8$	$11 - 8$

2 Розв'язи задачу за схемою.

У квітнику діти спостерігали за 6 жуками й 7 метеликами. Згодом 4 комахи полетіли. Скільки комах залишилося?

Розв'язання

Відповідь:

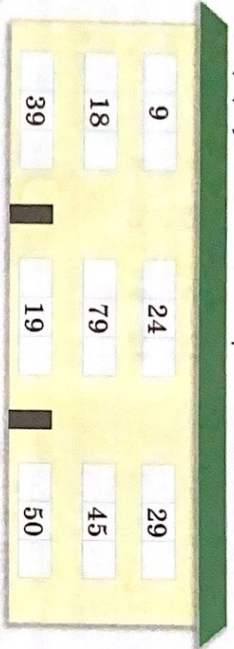
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3 «Пройди» доріжкою обчислень.

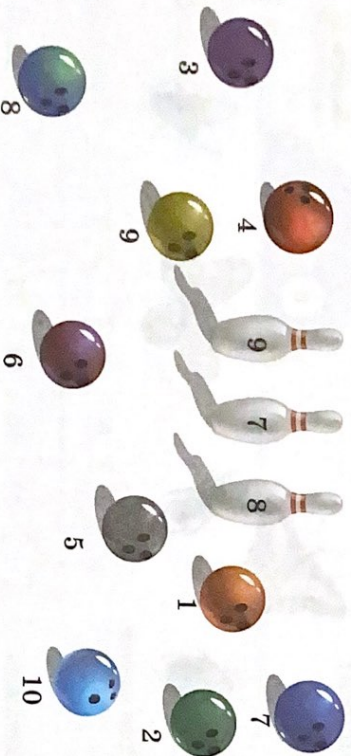
$\rightarrow 18$	$7 =$	$5 =$	$7 =$
$- 9$	$-$	$-$	$-$
$=$	9	2	4
$+ 3$	$+$	$+$	$+$
$=$	7	6	$=$

ЗНАЙОМИМОСЯ З ПРИЙОМОМ ОКРУГЛЕННЯ

1 Впиши у віконця «сусідів» чисел. Віконця із круглими числами зафарбуй жовтим кольором.

2 Зіграй з Ромчиком і Алісою в математичний боулінг. З'єднай м'ячі і кеглі так, щоб сума чисел на м'ячі й кеглі дорівнювала 10.

3 Обчисли вирази, використавши прийом округлення.

$$6 + 7 = 6 + 10 - \square = \square$$

$$9 + 4 = 10 + 4 - \square = \square$$

$$13 - 7 = 13 - 10 + \square = \square$$

$$18 - 9 = 18 - 10 + \square = \square$$

42

ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ЧИСЛА РІЗНИМИ СПОСОБАМИ

1 Віднови запис на планшеті Ромчика. Прокоментуй обчислення.

$8 + 9 = 8 + \square - \square = \square$	$9 + 4 = \square + \square$
$12 - 8 = 12 - \square + \square = \square$	$14 - 7 = \square$

2 Розв'яжи задачу.

Клоун жонглював 4 червоними і 8 синіми кільцями. Із них 9 кільць упало. Скільки кільць залишилося в руках у клоуна?

Розв'язання

Відповідь:

3 Поміркуй разом з Алісою.

У мішечку лежить 5 чорних і 3 білі кульки. Яку найменшу кількість кульок слід узяти, щоб серед них була хоча б одна біла?

43

ВІДНІМАЄМО НА ОСНОВІ ПРАВИЛА ВІДНІМАННЯ ЧИСЛА ВІД СУМИ

1 Обчисли. З'єднай лінійкою деталі ЛЕГО з однаковими результатами. Розфарбуй кожну пару одним кольором.

$(10 + 4) - 8 = \square$	$11 - 3 = \square$	$(10 + 5) - 7 = \square$
$14 - 8 = \square$	$15 - 9 = \square$	$16 - 8 = \square$
$12 - 5 = \square$	$(10 + 1) - 3 = \square$	$15 - 7 = \square$
	$(10 + 5) - 9 = \square$	

2 «Зніми» фішки з карток лото. Впиши знаки арифметичних дій, щоб дістати вказаний результат.

12	□	5	□	4 = 11
14	□	7	□	2 = 5
5	□	1	□	8 = 12

8	□	3	□	6 = 11
11	□	2	□	9 = 18
4	□	8	□	5 = 7

3 Розв'яжи усно. Обведи вираз-розв'язання зеленим кольором. В ігровій зоні класу 5 ігрових наборів і 7 наборів мозаїки. На перерві 8 наборів узяли діти. Скільки наборів залишилося в ігровій зоні?

5 + 7

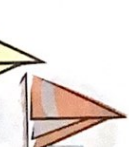
8 - 7

8 - 5

(5 + 7) - 8

ВІДНІМАЄМО ЧИСЛА РІЗНИМИ СПОСОБАМИ

1 Ромчик і Аліса спостерігали змагання вітрильних суден. Висконай обчислення і дізнайся, який вітрильник подолав більшу відстань і став переможцем змагань.

	9	$+ 4$	$- 8$	$+ 6$	$- 2$	$+ 8$	$- 9$	$+ 4$	$- 7$
12	$- 6$	$+ 7$	$- 9$	$+ 7$	$- 3$	$+ 6$	$- 7$	$+ 8$	

2 Закінчи обчислення. Допоможи дітям прокоментувати обрані способи обчислень.

$15 - 8 = 15 - \square - \square = \square - \square = \square$

$15 - 8 = \square + \square - \square = \square$

• Обведи спосіб обчислень, який тобі більш зрозумілий.

3 Розв'яжи задачу. Доповни схему. Біля причалу стояло 8 моторних човнів і 4 вітрильні. Згодом 5 суден відпливло. Скільки суден залишилося біля причалу?

Розв'язання

8	+	4	=	?
?	-	5	=	?

Задача 1

Задача 2

Відповідь:

ДОДАЄМО І ВІДНІМАЄМО ЧИСЛА РІЗНИМИ СПОСОБАМИ

1 Обчисли різними способами. Прокоментуй разом з Алісою.

$$11 - 6 = 11 - \square - \square = \square - \square = \square$$

$$11 - 6 = \square + \square + \square - 6 = \square$$

$$11 - 6 = \square + \square - 6 = \square + \square = \square$$

2 Розв'язи задачу. Доповни схему.

У піцерію завезли 8 кг перцю та 6 кг помідорів. За день на приготування піци використали 5 кг овочів. Скільки кілограмів овочів залишилося?

Розв'язання

Відповідь:

3 Продовж ряди.

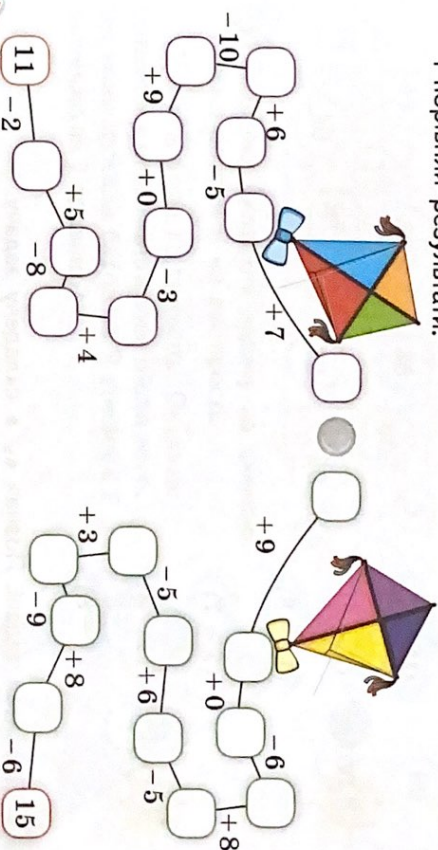
36, 37, 38,

1 2 2

46

ПЕРЕВІРАЄМО СВОЇ ДОСЯГНЕННЯ

1 «Підними» в повітря повітряних зміїв. Виконай обчислення і порівняй результати.

2 Обчисли значення виразів. Познач «✓» вирази, у яких перша дія — додавання.

- $8 - 4 + 10 = \square$
- $17 + (12 - 9) = \square$
- $(4 + 9) - (9 - 6) = \square$
- $12 + 8 - 1 = \square$
- $16 - (9 + 3) = \square$
- $11 - 5 + 8 = \square$

3 Вимірай довжину стрічки. Накресли відрізок, на 2 см довший за стрічку.

см

см

47

ЗНАЙОМИМОСЯ ЗІ СКЛАДЕНОЮ ЗАДАЧЕЮ

1 Склади вирази за схемами. Обчисли їх значення.

$$(10 - 2)$$

$$9 + (3 + 2)$$

$$(12 - 8)$$

$$(2 + 7)$$

$$18 - (11 - 3)$$

$$(17 - 8)$$

2 Прочитай задачі. Познач «✓» складену задачу.

У книжці-розмальовці 14 сторінок, а у книжці з наліпками — на 8 сторінок менше. Скільки сторінок у книжці з наліпками?

У книжці-розмальовці 14 сторінок, а у книжці з наліпками — на 8 сторінок менше. Скільки всього сторінок у двох книжках?

3 Розв'яжи просту задачу з попереднього завдання.

Розв'язання

Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ШУКАЄМО ШЛЯХ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ СКЛАДЕНОЇ ЗАДАЧІ

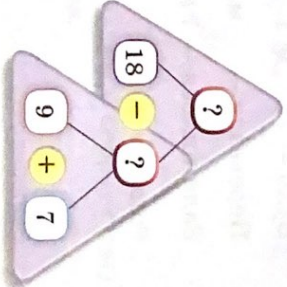
1 «Збери» всі кульки із круглими числами. Розфарбуй їх.

- 11, 1, 30, 8, 36, 60, 5, 10, 90
- 14, 40, 97, 78, 20, 2, 50, 100

2 Розв'яжи складену задачу за схемою.

Усно розбий її на дві прості.

У мамі було 18 гривень. Скільки гривень у неї залишилося після того, як вона купила батон за 9 гривень і тістечко за 7 гривень?

Розв'язання

Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3 Визнач порядок виконання дій і обчисли вирази. Прочитай слово.

Д	$75 - (7 + 5) =$	<input type="text"/>	А	$12 - (15 - 7) + 9 =$	<input type="text"/>
Ч	$(13 - 5) + (8 + 4) =$	<input type="text"/>	А	$17 - (8 + 2) =$	<input type="text"/>
А	$20 + (15 - 8 - 2) =$	<input type="text"/>	З	$57 - (9 + 2) - 10 =$	<input type="text"/>

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ДІЛИМО СКЛАДЕНУ ЗАДАЧУ НА ПРОСТІ

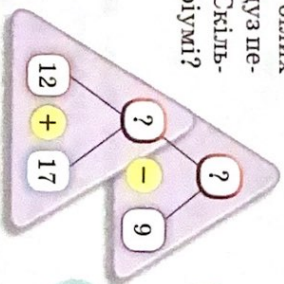
- 1 Розв'язки складену задачу. Усно поділи її на дві прості. В океанаріумі було 12 білих і 17 рожевих медуз. Із них 9 медуз перевезли в акваріум зоопарку. Скільки медуз залишилося в океанаріумі?

Було — ?, м. і ? м.

Перевезли — ? м.

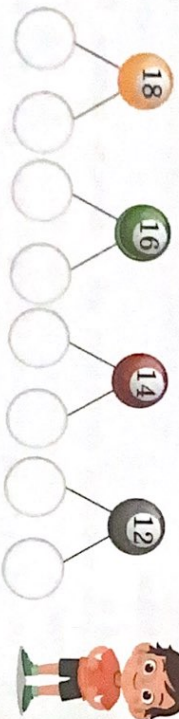
Залишилося — ? м.

Розв'язання

Відповідь:

- 2 Упиши в порожні кружечки однакові числа, сума яких дорівнює вказаному числу.

- 3 Які числа «сховали» морські зірки? Визнач порядок дій і знайди значення виразів.

$$32 + (18 - 9 + 1) - 50 =$$

$$14 - (6 + 7) + 60 =$$

50

ДОСЛІДЖЕМО СКЛАДЕНІ ЗАДАЧІ НА ЗНАХОДЖЕННЯ РІЗНИЦІ Й СУМИ

- 1 Обчисли вирази. Впорядкуй букви і дізнайся, що Ліса подарила Ромчику.

$$13 - (6 + 2) =$$

А

$$12 - 4 - 5 =$$

М

$$15 + (11 - 6) =$$

Н

$$28 + (14 - 12) =$$

А

$$18 - 9 + 4 =$$

И

$$(6 + 8) - 5 =$$

Ш

3 5 9 13 20 30

- 2 Прочитай складені задачі. З'єднай лінією задачу й опорну схему до неї. Доповни схеми числовими даними.

На полиці в магазині лежало 8 плиток молочного шоколаду і 6 плиток білого. Із них 5 плиток купили. Скільки плиток шоколаду залишилося на полиці?

Було — ? і ?
Залишилося — ?

У кондитерській було 6 тортів. Привезли ще 5 шоколадних і 6 бісвітних тортів. Скільки тортів стало в кондитерській?

Було — ?, і
Стало/залишилося — ?

- 3 Порівняй вирази зручним способом.

$$72 - 4$$

$$72 - 9$$

$$56 + 6$$

$$56 + 9$$

$$34 - 5$$

$$31 - 5$$

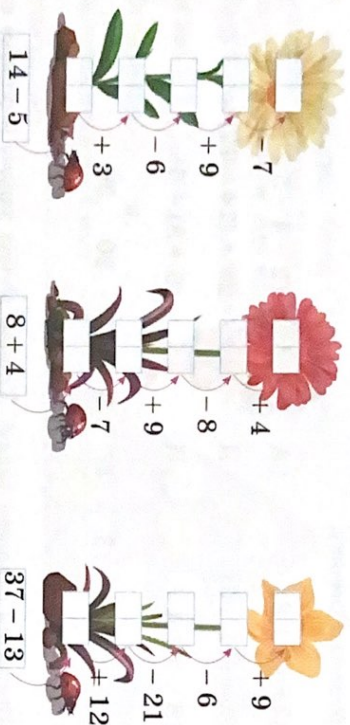
$$17 + 21$$

$$14 + 21$$

51

ЗАПИСУЄМО РОЗВ'ЯЗАННЯ ЗАДАЧІ ВИРАЗОМ

1 Допоможи сонечку піднятися до квітки. Пройди «ланцюжком».

2 Розв'яжи задачу по діях і виразом. Доповни схему.

Для потреб родини тато купив 8 л питної води і 3 л мінеральної. За перший день родина спожила 5 л води. Скільки літрів води залишилося?

Розв'язання

Відповідь:

3 Визнач порядок дій і виконай обчислення.

$$59 - (9 + 5) - (30 + 10) = \square$$

52

РОЗВ'ЯЗУЄМО ЗАДАЧІ ДВОМА СПОСОБАМИ

1 Запиши вирази. Обчисли їх значення. Чим різняться пари виразів?

Від різниці чисел 14 і 6 відняти 2.

Від числа 14 відняти суму чисел 6 і 2.

До 6 додати суму чисел 8 і 3.

До суми чисел 6 і 8 додати 3.

2 Прочитай задачу. Розкажи, як Ромчик і Аліса міркували, розв'язуючи її. Запиши розв'язання по діях одним зі способів.

Пінгвін спіймав в океані 16 рибин. Із них 7 рибин він віддав своїй дружині, а 6 — роздав малим пінгвенятам. Скільки рибин пінгвін залишив собі?

$$16 - (6 + 7)$$

$$(16 - 6) - 7$$

Розв'язання

Відповідь:

3 Виміряй довжину олівця. Накресли відрізок, на 2 см коротший від нього.

см
 см

53

РОЗВ'ЯЗУЄМО ЗАДАЧІ РІЗНИМИ СПОСОБАМИ

1 Прочитай задачу. Поясни, як її розв'язати двома способами (скористайся виразами, які склали діти).

До дитячого свята в кафе приготували 10 порцій фруктового салату. Вдень зробили ще 4 порції полунічного желе та 5 порцій шоколадного рулету. Скільки порцій десертів приготували в кафе до дитячого свята?

$$(10 + 4) + 5$$

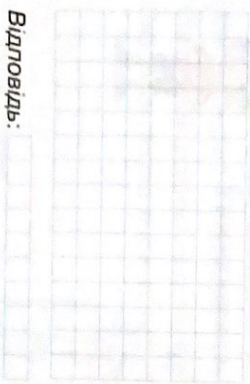
$$10 + (4 + 5)$$

- Розв'язки задачі двома способами по діях.

I спосіб

Розв'язання

Відповідь: _____

II спосіб

Розв'язання

Відповідь: _____

2 Віднови знаки арифметичних дій, щоб вийшли правильні рівності.

$$58 \bigcirc 2 \bigcirc 20 = 40$$

$$27 \bigcirc 14 \bigcirc 5 = 8$$

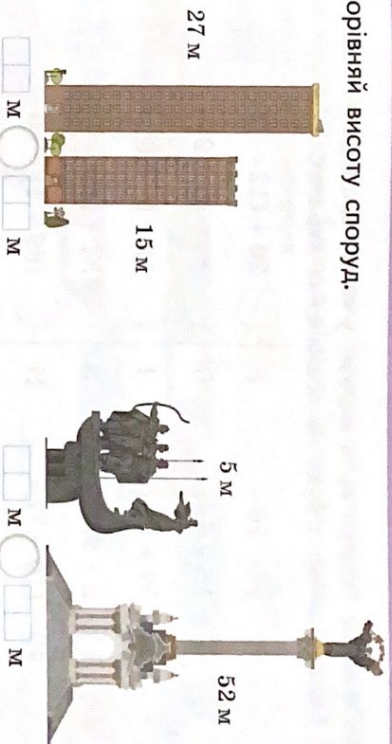
$$29 \bigcirc 9 \bigcirc 18 = 38$$

$$43 \bigcirc 7 \bigcirc 50 = 100$$

54

ВИКОНУЄМО ДІЇ З ВЕЛИЧИНАМИ

1 Порівняй висоту споруд.

2 Обчисли. З'єднай лінією вираз із назвою величини.

$$36 \text{ дм} - 5 \text{ дм} + 27 \text{ дм} = \square \square \square \square$$

$$42 \text{ л} + 13 \text{ л} - 21 \text{ л} = \square \square \square \square$$

$$85 \text{ кг} - 34 \text{ кг} + 18 \text{ кг} = \square \square \square \square$$

Довжина

Маса

Місткість

3 Розв'язки задачі.

Петрик і Аліса з бачками вирушають у подорож. В аеропорту їхні валізи зважили. Одна важить 10 кг, а друга — на 8 кг більше, ніж перша. Скільки кілограмів важать дві валізи?

Розв'язання

Відповідь: _____

55

ДОСЛІДЖУЄМО ЗАДАЧІ НА ЗНАХОДЖЕННЯ РІЗНИЦІ

1 Обчисли. Познач «✓» вирази, у яких перша дія — віднімання. Склади слово з букв на позначених виразах.

☐ $65 - 23 - 10 =$ ☐	Р	☐ $20 + (12 - 7) =$ ☐	И
☐ $30 + 16 - 6 =$ ☐	О	☐ $14 + (8 + 2) =$ ☐	Т
☐ $92 - 51 + 5 =$ ☐	І	☐ $12 - (6 + 6) =$ ☐	Х
☐ $11 - 2 + 9 =$ ☐	З	☐ $34 + (12 - 8) =$ ☐	Ц
☐ $49 - (16 - 7) =$ ☐	Н	☐ $(89 + 1) - 10 =$ ☐	Р
☐ $50 - (6 + 4) =$ ☐	М	☐ $18 - 9 + 1 =$ ☐	Я

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2 Розв'яжи задачу. Доповни схеми. Прокоментуй розв'язання.

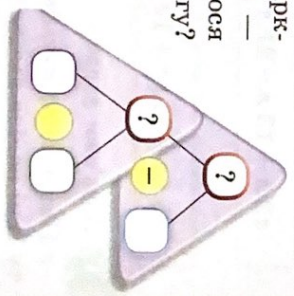
Була крижини в холодних водах Антарктики плескалося 6 пінгвінів, а тюленів — на 7 більше. Скільки тюленів залишилося у воді після того, як 4 з них вигізгло на кригу?

Було $\left\{ \begin{array}{l} \text{Пінгвіни} - \square \\ \text{Тюлені} - ?, \text{ на } \square \text{ б., ніж} \end{array} \right.$

Вигізгло —

Залишилося — ?

Розв'язання

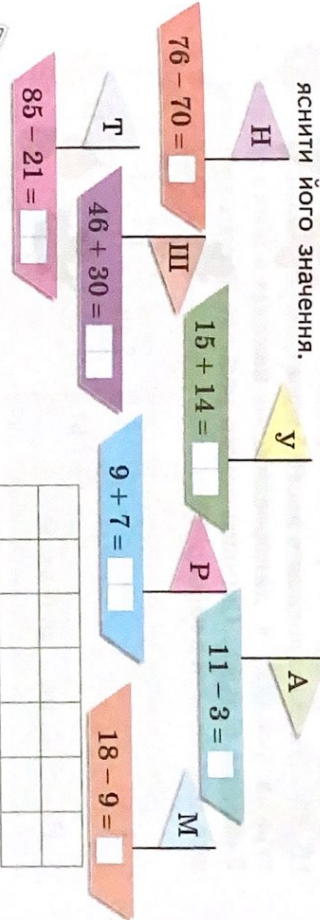

Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ДОСЛІДЖУЄМО ЗАДАЧІ, ЯКІ МІСТЯТЬ ЧОТИРИ КЛЮЧОВІ СЛОВА

1 Обчисли вирази на човнах. Запиши результати в порядку спадання, записуючи букви з вітрил. Прочитай слово, спробуй пояснити його значення.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2 Розв'яжи задачу. Доповни опорну схему.

З вечірнього причалу Ліса спостерігає за освітленням великого пасажирського судна. Спершу свігло горіло в 17 ілюмінаторів верхньої палуби. Потім 9 вікон погасли, а 5 нових засвітилися. У скількох ілюмінаторах тепер горить світло?

Було —

Стало/залишилося — ?

Розв'язання

Відповідь:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3 Розташуй речі на полиці в каюті різними способами.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ПЕРЕВІРАЄМО ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ

1 Розв'язки задачу. Склади до неї вираз.

Ромчик і Аліса збирають гербарій. Цього літа вони додали в нього 5 культурних рослин, а дикорослих — на 7 рослин більше. Скільки всього рослин додали діти в гербарій?

I — р.
II — ? р., на р. більше } ? р.

Розв'язання

Вираз:
Відповідь:

2 Знайди значення виразів. Виконай перевірку.

$7 + 5 =$ $12 - 4 =$
 $2 + 9 =$ $16 - 7 =$

3 Заповни «кишеньки» в математичному куточку.

Сума

$76 + 23$

$34 + 12$

$68 + 31$

Різниця

58

ДОСЛІДЖУЄМО ЗАДАЧІ, ЯКІ МІСТЯТЬ ВІДНОШЕННЯ РІЗНИЦЕВОГО ПОРІВНЯННЯ

1 Прочитай задачу. Доповни опорні схеми і розв'язки задачу.

На парковій клумбі росте 10 жовтих і 8 білих троянд, а також 9 лілій. На скільки менше на клумбі лілій, ніж троянд?

I — ?, і
II — на ?

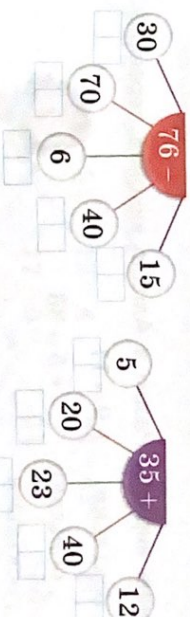
Розв'язання

Відповідь:

2 Порівняй числа. Визнач, на скільки одне число більше або менше від другого.

12 24 на
 45 13 на
 72 70 на
 9 17 на

3 «Прокотися» на каруселі. Обчисли вирази й заповни «кабінки».

• Розкажи, як перевірити обчислення.

59

РОЗВ'ЯЗУЄМО ЗАДАЧІ

- 1 Прочитай умову задачі, придумай Ліссю. Вибери запитання і розв'яжи задачу.

Діти насипали в годівницю зернят. До годівниці прилетіло 6 горобців і 5 синиць. Поклювавши корму, 3 пташки полетіло.

- Скільки пташок залишилося у годівниці?
 На скільки більше горобців, ніж синиць, прилетіло до годівниці?

Скільки пташок прилетіло до годівниці?
 Розв'язання

Відповідь:

- 2 Ромчик склав свою задачу. Віднови її за коротким записом і розв'яжи.

Аліса — 95 зн. за 1 хв
 Ромчик — 72 зн. за 1 хв

на ? більше

Розв'язання

Відповідь:

- 3 Знайди значення виразів. Разом з Алісою виконай перевірку.

$$14 - 9 = \square, \text{ оскільки } \square + 9 = 11$$

$$36 - 5 = \square, \text{ оскільки } \square + 5 = 36$$

$$9 + 2 = \square, \text{ оскільки } \square - \square = \square$$

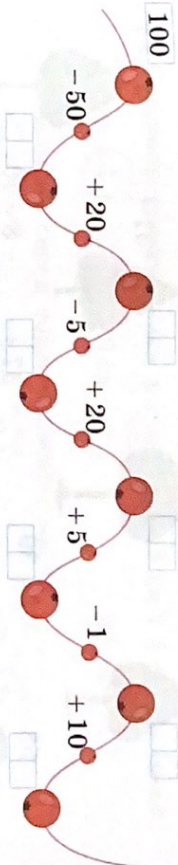
$$41 + 10 = \square, \text{ оскільки } \square - \square = \square$$

60

ПЕРЕВІРАЄМО СВОЇ ДОСЯГНЕННЯ

- 1 Дізнайся, скільки ягід горобини знадобилось Алісі для виготовлення намиста.

- 2 Заповни таблицю.

	11	15	12	16	13
- 4	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
- 8	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
+ 6	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

- 3 Розв'яжи задачу.

Із 5 кг яблук бабуся зварила варення, із 9 кг приготувала суську для компоту, а 3 кг залишила для запікання. Скільки всього кілограмів яблук використала бабуся для заготівки?

Розв'язання

Відповідь:

- 4 Порівняй вирази.

$$12 - 3 \bigcirc 12 - 4$$

$$18 - 9 \bigcirc 17 - 9$$

$$21 + 8 \bigcirc 31 - 2$$

$$64 - 42 \bigcirc 80 - 60$$

$$57 + 6 \bigcirc 56 + 7$$

$$28 - 10 \bigcirc 35 - 14$$

61

ПОВТОРЮЄМО ВИВЧЕНЕ

1

Ромчик і Аліса гуляють у парку. Виши числа у вирази.

$58 - \square + 2 = 30$

$37 + \square - 8 = 40$

$51 + \square + 3 = 84$

$96 - 40 - \square = 40$

$43 + 16 + \square = 99$

$67 - \square - \square = 20$

2

«Пройди» доріжкою разом із дітьми. Обчисли вирази й дізнайся, хто набрав більше балів.

СТАРТ

30 + 3 □ □ □

+ 8 + 10 - 20 + 18 - 8 + 11

60 - 20 □ □ □

+ 5 - 15 + 30 - 22 + 16 + 11

Ф І Н Ш

62

ПОВТОРЮЄМО ВИВЧЕНЕ

Вибери букви, якими позначено правильні відповіді. Склади із цих букв «зимове» слово.

1. Периметр прямокутника зі сторонами 5 см і 4 см дорівнює 18 см І Р 9 см П 20 см К

2. Найбільшим серед поданих чисел є число 19 О Н 100 П 91 Р

3. Щоб знайти невідомий доданок, потрібно від зменшуваного відняти різницю від суми відняти відомий доданок до суми додати відомий доданок Т А О

4. Сума чисел 31 і 16 дорівнює 25 У 46 Ш 47 И

5. Від 48 відняти 15 дорівнює 33 Ж 36 Я 63 Б

6. Числу 70 передє число 69 С 71 Ч 79 Т

7. У вигляді розрядних доданків $30 + 6$ записано число 306 П 9 Ю 36 К

6	2	1	5	4	2	7	3
---	---	---	---	---	---	---	---

63